

Okazywanie wyraźnych preferencji politycznych przez nauczyciela w zakresie wykonywania swojej pracy z okazywaniem braku szacunku dla osób o odmiennych poglądach stanowi zaprzeczenie obowiązków nauczyciela wynikających z ustawy - Karta Nauczyciela (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 marca 2023 r., III OSK 7365/21).

Zgodnie bowiem z art. 6 pkt 4 i 5 Karty Nauczyciela, obowiązkiem nauczyciela jest kształcenie i wychowywanie młodzieży w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka oraz dbanie o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

W przywołanej sprawie dotyczącej skargi na zarządzenie burmistrza w przedmiocie odwołania ze stanowiska dyrektora, sąd wskazał, że skarżąca będąc dyrektorem jak również nauczycielem powinna mieć pełną świadomość, że sprawowana przez nią funkcja kierownicza pociąga za sobą przede wszystkim potrzebę eksponowania podwyższonych standardów kultury osobistej. Dyrektor jako osoba kierująca taką placówką i ponosząca za nią odpowiedzialność jest postrzegany jako przykład postępowania tak przez uczniów, jak i nauczycieli oraz pozostałych pracowników.

NSA zauważył, że nie ulega najmniejszym wątpliwościom, że prezentowanie przez dyrektora niewłaściwego (np. pogardliwego) stosunku do innych osób zaprzecza misji wychowawczej (jako aspekt moralny) oraz edukacyjnej (jako aspekt budowania społeczeństwa obywatelskiego) placówki, którą kieruje.

Niewątpliwie w ocenie NSA skarżąca (dyrektor szkoły) ma prawo do posiadania własnych przekonań politycznych. Jednakże będąc dyrektorem takiej placówki nie powinna w sposób tak ostentacyjny ich prezentować. Niedopuszczalne jest w ocenie Sądu określanie polityków innych opcji politycznych jako np. przygłupów, dupków, fałszywych i rudych ryjów, itp. Takie zachowanie nie jest do pogodzenia z wartościami nakazanymi do realizacji w ustawie Prawo oświatowe oraz Kartie Nauczyciela. Poprzez takie właśnie zachowanie uczniowie otrzymują przekaz nie tylko o braku potrzeby jakiegokolwiek tolerancji, czy szacunku do każdego człowieka (a więc nawet takiego, który ma inne poglądy), ale także ten przekaz zaprzecza potrzebie kształtowania u uczniów postaw moralnych i obywatelskich niedyskryminujących ludzi ze względu na światopoglądy. W ten sposób wprost naruszane są wartości wynikające z art. 6 pkt 4 i 5 Karty Nauczyciela oraz z preambuły do Prawa oświatowego.

Źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl